МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. Н. КАРАЗІНА

Методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів освіти за навчальною дисципліною «Комунікативні стратегії французів»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, А Освіта
спеціальність	В11 Філологія (за спеціалізаціями), А4 Середня освіта
освітня програма	Французька мова та література і переклад та англійська мова, Англійська мова та література і переклад та друга іноземна мова Середня освіта (англійська мова, друга іноземна мова та зарубіжна література)
спеціалізація	В11.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська А4.021 Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
вид дисципліни	За вибором
факультет	іноземних мов

Методичні рекомендації схвалено на засіданні кафедри романо-германської філології
Протокол № __ від «__» _____2026 р.

Завідувач кафедри романо-германської філології

_____ Ірина ХОЛМОГОРЦЕВА

Методичні рекомендації погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов
Протокол № __ від «__» _____ 2026 р.

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

_____ Анна КОТОВА

Харків – 2026

Загальні положення щодо організації самостійної роботи здобувачів освіти

Самостійна робота здобувачів освіти с основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних дисциплін і регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському національному університеті імені В. Н. Каразіна». Університет має забезпечувати для осіб, які навчаються, професійну підготовку на рівні кращих університетів світу, формування необхідних фахових і загальних компетентностей, зокрема: вміння самостійно навчатися і критично мислити.

Самостійна робота здобувачів освіти 2 курсу кафедри романо-германської філології за навчальною дисципліною «Комунікативні стратегії французів» включає опрацювання навчального матеріалу, підготовку до практичних занять; роботу з методичними матеріалами, розробленими кафедрою для самостійного вивчення здобувачами освіти; роботу зі словниками та аудіо- та відеоматеріалами, включаючи електронні.

Навчальний час, відведений на самостійну роботу. регламентується навчальним планом і складає 58 години на рік для денної форми навчання. Зміст самостійної роботи визначається робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Матеріали для самостійної роботи здобувачів освіти передбачають можливість проведення самоконтролю з боку здобувача вищої освіти, адже включають онлайн тести з автоматизованою системою перевірки. Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим. Форми контролю визначаються робочою програмою навчальної дисципліни і передбачають виконання контрольних робіт, включених до навчального плану, індивідуальних завдань, тестів, рефератів, презентацій, проєктів, рольових ігор, винесення самостійно засвоєного матеріалу на підсумковий семестровий контроль (разом з матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять), перехресний контроль здобувачів освіти тощо.

Зміст та організація самостійної роботи здобувачів освіти за навчальною дисципліною «Комунікативні стратегії французів»

Відповідно до навчального плану, загальний обсяг навчальної дисципліни для здобувачів освіти складає 3 кредити. Обсяг самостійної роботи складає 58 години на рік для денної форми навчання.

Розподіл годин для самостійної роботи по темах
Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Особливості французької комунікативної культури: : перегляд відео на тему комунікативних норм у французькому суспільстві; вербальної та невербальної комунікація французів; ролі ввічливості у французькому мовленні)	4
2	Тема 2. Стратегії знайомства та самопрезентації: виконання комунікативних і ситуаційних завдань з представлення себе; встановлення контакту; підтримки розмови	6
3	Тема 3. Комунікативні стратегії у повсякденному спілкуванні: виконання ситуаційних завдань з привітання та прощання; запиту інформації; висловлення думки та емоцій	6

4	Тема 4. Французька культура ввічливості: : самостійне опрацювання діалогів із різними формами звертання (tu / vous), виконання вправ на тему адекватного використання мовних формул ввічливості; культурних норм спілкування	6
5	Тема 5. Комунікація у навчальному середовищі: : прослуховування подкастів і виконання вправ на тему спілкування зі здобувачами освіти та викладачами; навчання у французьких університетах; академічна культура Франції	6
6	Тема 6. Комунікативні стратегії у сфері дозвілля: : самостійне опрацювання рольових ситуацій з метою обговорення хобі; організація зустрічей; комунікація у соціальному середовищі	6
7	Тема 7. Французька гастрономічна культура у комунікації: перегляд відео на тему мовлення у ресторані; культурні традиції харчування; гастрономія як частина культури; виконання комунікативних завдань	6
8	Тема 8. Комунікативні стратегії у публічному просторі: самостійне опрацювання діалогів і відпрацювання ситуаційних завдань зі спілкування в магазинах; транспорт; туристична комунікація	6
9	Тема 9. Французькі свята та культурні традиції: перегляд відео, прослуховування подкастів на тему національні свята; культурні символи Франції; Париж як культурний центр	6
10	Тема 10. Особливості французького стилю спілкування: опрацювання текстів за темою та виконання завдань з аргументації; дискусії; вираження незгоди	6
Разом		58

Правила використання ШІ

Правила використання ШІ регламентуються **Політикою Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна щодо використання штучного інтелекту**

Політика декларує застосування в Університеті трирівневої класифікації моделей використання ШІ.

5.2.1. Модель «ШІ заборонено» – види діяльності, що вимагають демонстрації базових когнітивних навичок, пам'яті, миттєвого аналізу без допомоги технологій (зокрема усні опитування, аудиторні контрольні роботи, іспити тощо).

5.2.2. Модель «ШІ як асистент» – дозволяється використання ШІ для визначення предметної області, покращення граматики, структурування плану, пошуку літератури (з верифікацією). Фінальний текст/продукт створюється суб’єктом використання ШІ.

5.2.3. Модель «ШІ як інструмент» – види діяльності, що передбачають обов'язкове використання ШІ (наприклад, порівняння відповідей різних моделей, генерація коду з подальшою оптимізацією, створення зображень тощо).

6.1. У освітній діяльності (для здобувачів вищої освіти) рекомендується:

− використання ШІ для отримання пояснень складних концепцій, самоперевірки знань за допомогою тестів, пошуку логічних прогалин в аргументації або аналізу помилок (протягом годин, відведених на самостійну роботу у рамках опанування навчальної дисципліни);

− застосування генеративних моделей для реферування ідей, тем для есе чи презентацій, удосконалення структури майбутньої роботи, але не для написання фінального тексту роботи;

− використання інструментів ШІ для перекладу та аналізу наукових матеріалів іноземними мовами, що сприяє глибшому дослідженню теми та розширенню джерельної бази;

− зберігання (архівування) історії запитів (промптів) до моменту оцінювання для забезпечення підтвердження на вимогу викладача власного авторського внеску та самостійності виконання завдання.

Вимоги до здобувачів вищої освіти

Здобувачі вищої освіти повинні систематично виконувати завдання самостійної роботи, опрацьовувати рекомендовану навчальну та наукову літературу, самостійно готуватися до практичних занять, виконувати вправи на розвиток навичок аудіювання, перекладацької пам'яті, нотування та послідовного перекладу, працювати з лексичним і термінологічним матеріалом, здійснювати самоконтроль якості усного перекладу та дотримуватися встановлених термінів виконання завдань. Під час самостійної роботи здобувачі мають демонструвати самостійність, відповідальність, точність передачі інформації та здатність застосовувати опрацьовані перекладацькі стратегії й прийоми на практиці.

Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання															
Поточний контроль										Відвідування занять	Контрольна робота	Індивідуальне завдання	Разом	Залікова робота	Сума
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10						
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	Не передбачено	Не передбачено	60	40	100

Форми контролю:
Протягом семестру та на заліку - формалізований тест та усний переклад

Критерії оцінювання:

Оцінювання складається з двох компонентів: (1) робота в семестрі (60 балів); (2) залік (40 балів).

(1). Робота в семестрі. Здобувач освіти отримує бали за результати усного контролю (50 б) і відвідування занять (10 б).

Індивідуальне/фронтальне опитування, вправи з усного перекладу на оцінку проводяться протягом вивчення та за результатами засвоєння тем, що вивчаються.

Критерії оцінювання та бали за кожну тему:
5 б: розгорнута, максимально повна відповідь;

4 б: розгорнута повна відповідь, в якій бракує деякої інформації, яка, проте, не має ключового значення;
3 б: відповідь в достатньому обсязі, допускається опущення певної частини інформації;
2 б: відповідь в припустимому обсязі, певна частина інформації пропущена, наявні окремі помилки;
1 б: відповідь в мінімальному припустимому обсязі, значна частина інформації пропущена, наявні серйозні помилки;
0 б: відповідь в недостатньому обсязі, випущена більша частина ключової інформації; інформація перекручена або спотворена / відсутність відповіді взагалі.

Відвідування занять. Бали знімаються за необгрунтовані пропуски занять, нараховуються пропорційно кількості відвіданих занять від 0 б за 00 % відвідування занять до 20 б за 100 % відвідування занять:

16 занять - 10 б.
15 занять - 9 б.
14 занять - 8 б.
13 занять - 8 б.
12 занять - 7 б.
11 занять - 7 б.
10 занять - 6 б.
9 занять - 6 б.
8 занять - 5 б.
7 занять - 4 б.
6 занять - 3 б.
5 занять - 3 б.
4 заняття - 2 б.
3 заняття - 2 б.
2 заняття - 1 б.
1 заняття - 1 б.
0 занять - 0 б.

(2). Залік складається з двох завдань. Оцінка за залік визначається як сума балів за обидва завдання (**20 + 20 = 40 балів**). **Максимальна кількість балів за залік – 40.**

Завдання 1 – письмовий тест: виконання тестових завдань із вибором правильної відповіді, спрямованих на перевірку знань основних комунікативних стратегій, мовленнєвого етикету, соціокультурних норм, традицій та особливостей комунікативної поведінки французів. Кількість питань – 40, час виконання – 20 хвилин. Максимальна оцінка – **20 балів**.

Завдання 2 – усне комунікативне завдання: виконання рольової або ситуативної комунікативної вправи французькою мовою за тематикою курсу (знайомство, навчання, дозвілля, ресторан, покупки, туристична комунікація, дискусія тощо). Максимальна оцінка – **20 балів**.

Критерії оцінювання усного комунікативного завдання (максимум – 20 балів):

1. Комунікативно значущі помилки: невиконання або суттєве порушення комунікативного завдання, втрата чи викривлення змісту висловлювання – 1 штрафний бал.
2. Помилки, що ускладнюють комунікацію: мовні або комунікативні неточності, які можуть спричинити непорозуміння, порушення логіки висловлювання чи недоречне використання мовленнєвих формул – 0,5 штрафного бала.
3. Інші помилки: лексичні, граматичні, фонетичні неточності, самовиправлення, паузи та інші помилки, які не перешкоджають розумінню висловлювання – 0,1 штрафного бала.

Шкала відповідності оцінки кількості штрафних балів

Штрафних балів:	*Оцінка:*
0	20
0,5	19

1	18
1,5	17
2	16
2,5	15
3	14
3,5	13
4	12
4,5	11
5	10
5,5	9
6	8
6,5	7
7	6
7,5	5
8	4
8,5	3
9	2
9,5	1
більше 10	0

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів неформального навчання, якщо його зміст і результати відповідають меті та результатам навчання *ОК «Комунікативні стратегії французів»*. Результати неформального навчання можуть бути визнані за наявності підтверджуючих документів (сертифікатів, довідок, описів навчальних програм), якщо вони засвідчують досягнення результатів навчання, співвідносних із цілями курсу. Прикладами релевантної неформальної освіти можуть бути:

1. онлайн-курси (Coursera, Prometheus тощо) з французької культури, міжкультурної комунікації, мовленнєвого етикету та особливостей комунікативної поведінки французів;
2. у сертифікованих тренінгах і семінарах з з французької культури, міжкультурної комунікації, мовленнєвого етикету та особливостей комунікативної поведінки французів;
3. сертифіковані програми з з французької культури, міжкультурної комунікації, мовленнєвого етикету та особливостей комунікативної поведінки французів;

Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському

національному університеті імені В.Н. Каразіна. Рішення ухвалюється комісією факультету на підставі поданого пакета документів від здобувача освіти.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	зараховано
70-89	
50-69	
1-49	не зараховано

Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Miquel, C. Communication progressive du français : A2-B1 : intermédiaire : avec 450 exercices. 2e éd. Paris : CLE International, 2025.
2. Steele, R. Civilisation progressive du français : A2-B1 : intermédiaire : avec 600 activités. 2e éd. revue et augmentée. Paris : CLE International, 2025.
3. Meyer, D. C. Clés pour la France (A1-B1-B2) : pour comprendre la France et les Français. Paris : Hachette FLE, 2010. — для цього видання новішої редакції з цим ISBN не виявлено; офіційний Hachette вказує дату публікації 03.02.2010.
4. Miquel, C., Goliot-Lété, A. Vocabulaire progressif du français : A2-B1 : intermédiaire : + 300 nouveaux tests en ligne. 3e éd. Paris : CLE International, 2025.

Допоміжна література

1. Grand-Clément, O. Civilisation en dialogues : niveau intermédiaire (A2-B1). Paris : CLE International, 2008.
2. Siréjols, É. Communication en dialogues : niveau intermédiaire (A2-B1). Paris : CLE International, 2018.
3. Miquel, C. Grammaire progressive du français : niveau intermédiaire (A2-B1). Paris : CLE International, 2018.
4. Rudnyeva, I., Kobrynets, O., Chub, V., Lysenko, N. The imperative of reforms in teaching foreign languages to adults: a methodological necessity and social trend. *Society. Integration. Education. Proceedings of the International Scientific Conference*. 2024, №*2*, С. 267–277. DOI: https://doi.org/10.17770/sie2024vol2.7813
5. Чуб В. П., Яценко І. М. Художні репрезентації України та українців у французькій літературі: еволюція етнообразу від Гюго до Леві. *Сучасні дослідження з іноземної філології.* 2024. No 1 (25), 2024. С. 323–334. DOI: https://doi.org/10.32782/2617-3921.2024.25.323-336
6. Чуб В.П., Яценко І.М. Художня рецепція війни в Україні у французькому романі (на матеріалі твору Марка Леві «Симфонія монстрів»). *Закарпатські філологічні студії.* 2024. Випуск 38 Том 11. С. 300–306. DOI: https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2024.38.55
7. Чуб В.П., Яценко І.М. Поетика густативів у дистопічному дискурсі: від Дж. Орвелла до М. Уельбека та А. Володіна. Науковий вісник Міжнародного

гуманітарного університету. Серія: Філологія. Одеса, 2026. Вип. 77. С. 243-248 https://doi.org/10.32782/2409-1154.2026.77.52
8. Яценко І.М., Чуб В.П. Французька мова: тренувальні вправи рівня В1 : навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Французька мова та література і переклад та англійська мова» / І. М. Яценко, В.П.Чуб. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. 82с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

- https://francaisfacile.rfi.fr/fr/
- https://www.lumni.fr/marque/1-jour-1-question
- https://www.tv5monde.com/
- https://www.uta.org.ua/
- https://www.youtube.com/@karambolagefr